ספירה

אידען דארפען ספירה צעהלען
איבעראל וואו זיי זענען,
ווייל צווישען פעלקער אלע
אממעהרסטען צעהלען דארפען קענען.

צעהלען דארף דער איד גוט קענען
אויפ'ן, ארט און אין דער פרעמד.
צעהלען טוט ער, צעהלען וועט ער —
ווי לאנג ער האט אויף זיך א העמד.

זי ציילט ניט

— ס'האט דאך געזאלט זיין ביי דיר תנאים מיט מיס געלטצעלער. פארוואס איז גאר ניט געווארען פון שידוך?
— צוליעב ספירה.
וואס מיינסטו?
— גאר פשוט. זי קען ניט צעהלען קיין נדן.

וואך גראמען
פון אפטימיסט.

דער פסח איז שוין ווייט אוועק,
אז אויפ'ן הארץ ווערט זויער:
ביי אידען געהען ספירה־טעג,
באהויכט פון זארג און טרויער...

נאר ביי די אומות געהט נאך אן
די סדרה "פסח" אלץ נאך.
ווייל ענגלאנד פון די אינדיער
איצט מכות כאפט מיט "זאלץ" נאך.

זי שמעקט אויך פעפער פיעל דערביי
און פולווער דאך — אודאי,
ווייל זי צורייצט די פריעדליכע
מאט, גאנדי'ס ברוינע "סטאדע"...

אה, רעמזי מעק'. וואס טויגען דיר
איצט די אנטוואפנונגס־שטיקלאך?
די אונטערדריקטע אינדיער
הערפון ניט ווערען גליקלאך...

און ווען א פייער וועט זיך באלד
אין מזרח שטארק צופלאמען,
די "קעלאג־טריטי" וועסטו
מעגען שיקען "צו דער מאמען!"...

אין כינא פראנקרייך "קניידלאך" ווארפט
פון עראפלאנס, ווי בליצען
אויף די כינעזער "רויטע", אום
די מינען צו באשיצען...

און מוסאליני מכות טיילט
אין טריפאלי די "שבטים",
וואס זוכען דורך אן אויפשטאנד כאטש
צו אפכאפען דעם אטעם...

אין "דזשייל" קאלומבוס'ער פארברענט
א מיסטעריעזע שרפה
ט'דריי הונדערט פופציג פריזאנערס,
אזוי ווי א מגפה.

דער פסח איז שוין לאנג אוועק,
און ס'האט זיך שוין באוויזען
די נודנע צייט פון וועלטער־קאמף,
ס'מיינט: דער קאנווענשאן־סעזאן.

צוערשט דער פראטערנאלער רינג
פון די "כאוויירים" שטארקע
און דאן פון ארדען'ס קלענערע,
וואס האנדלען־צו מיט "קרקע"...

און די קולטור־געזעלשאפט אויך
האט דעמאנסטרירט פאר אידיש,
כאטש עס פעהלט דער "אך" עד היום נאך
אויף ברעקפעסט און אויף "קידוש"...

די "לינקע פועלי ציון" אויך
ניט שטעהען אפ פון אלע
און האבען אפגעהאלטען א
קאנווענשאן "נאציאנאלע"...

און באלד קומט אין דער רייהע נאך
די "אמאלגאמייטעד" מיט שפארען,
און וועט מיט רעזאלוציעס
צו זיין אסיפה פאהרען...

(דעם אפטימיסט דער פריהלינג איז,
ווי א געליעבטע, טייער,
נאר די קאנווענשאנס "ספאילען" איהם,
אז ער טויג אויפ'ן פייער!)

פון ארץ ישראל מעלדעט מען
א רעשטעל מיט געזעצען
פאר אימיגראנטען נייע וואס
דארט ווילען זיך באזעצען.

פינף טויזענט דאלאר האבען מוז
אין לאנד א נייער "סעטלער",
צי קהל זאל איהם אויסהאלטען
"בכבוד", ווי א בעטלער...

עס וואקסט דאס הארץ מיר, ווען
איך הער
אזעלכע בשורות "זיסע"...
מיין לאנדסמאן האט פאר בילינגער
באזעצט זיך אין א תפיסה.

אין רוסלאנד האבען אידישע
"כאוויירים" זיך צושפאלטען,
צוליעב א קאמיסארען־אמט
פאר אידען — א באצאלטען.

דער ערשטער צד משגיחים וויל
אויף "אידישע ענינים";
און די "רוסיפיקאציע" ווערט
פארטיידיגט פון די שונאים...

נאר אין דער צייט, ווען ס'רייסען זיך
די לייט אין לאגער "רויטען",
ביי אידען אטעמען פרייער אויף
פון צרות און נויטען...

פון "רעקוויזירטע שולען" האט
מען אויפגעהערט צו טרובען,
פון אלע בילדינגס האבען בלויז
דארט ארבייטער צוויי "קלובען"...

דאס אידישע טעאטער האט
אין סטענדערד זיך געשלאסען, —
און אויף ספעדיינע עוו. איז
א טרויער אויסגעגאסען.

מיין פריינדין פון "מיאמי־ביטש"
שוין קומט אן "אפגעברענטע"...
צום "קעניג הארץ" האט דארט
פארשפיעלט
אין פאוקער אליין די יענטע.

א מאדערנע טרייסט

פון א. ז.

א געזאנג, געזונגען פון איינעם וואס לעבט אויף יענעמ'ס חשבון.

שלעכטע צייטען
איצט ביי לייטען,
מען וויל א טאלער
איצט ניט בייטען,
וואס־זשע דארף
איך זיך זארגען,
אז איך קריג
נאך איצט צו בארגען...
פאראן תמיד
פלענטי יאלדען,
ביי וועמען מען קאן
ציהען טראלדען...
אויך פאראן
נענוג שנעקלאך,
ביי וועמען קריגען
נאטעס און טשעקלאך...
ס'איז פאראן
פלענטי נארען,
שלעכטע צייטען
מיך ניט ארען...
צו וואס די זארג,
צו וואס די מורא,
סטארקעס גיבען
פלענטי סחורה,
אויף א ווארט.
און אויף א שבועה
קריג איך נאך איצט
אויך אן הלואה . . .
זאל נאר גאט
יאהרען געבען.
איך וועל מאכען
א פיינעם לעבען . . .

א פריהלינג ליבעס שפיעל

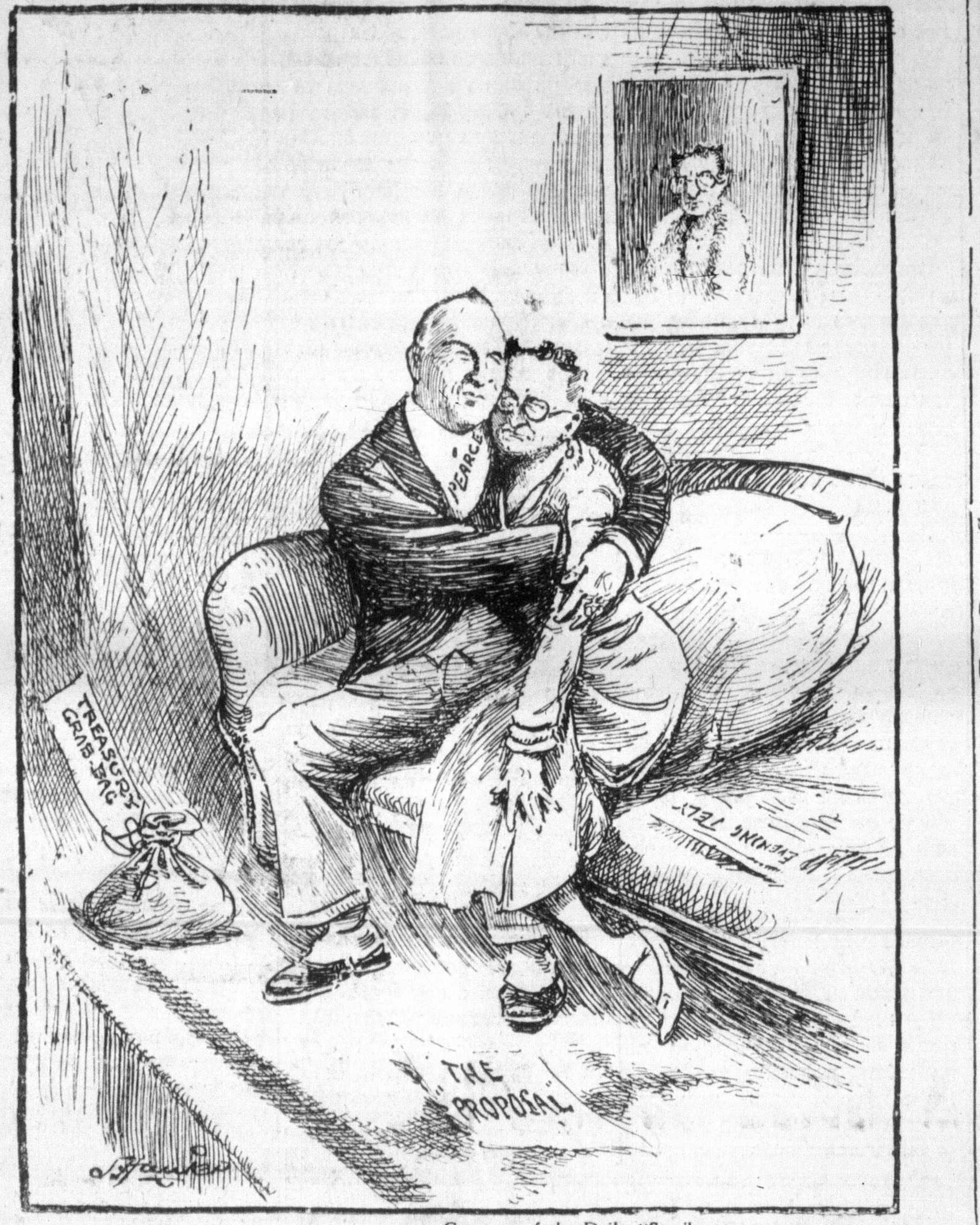

Courtesy of the Daily "Star"

דער ווארימער ליבעס שידוך צווישען קאנטראלער פיערס, און מעיאר וועמפ, וועלכער האט באדארפט באגליים ווערען מיט א גרויסען נדן, איז איצט צואשוואומען.
די כלה וועמפ האט זיך דערשראקען פאר דעם מחותן "טעלעגראם".

לידער
פון א. געלמאן.

דער וועכטער

איך בין א טרייער וועכטער פון מיין ליבסטערס הארץ:
כ'געה־ארום און היט כסדר, טאג און נאכט,
פונקט, ווי דארט אין ברוסט־קעסטעל וואלט ליגען
א דימענט־קרוין . . .

איך וואך מיט שרעק און קלער און ברעך דעם קאפ:
"ווי זאל איך מיט מיין אוצר זיכער זיין?"
איך פייניג זיך אין גיהנמ'דיגע ספקות:
אפשר איז מיין ווארטען גאר אומזיסט?
און אפשר — היט איך גאר א קאלטען שטיין? ! . . .

דער פארזארגער

— מאקס, מיין ליבער, מיין געטרייער,
לאמיר גלייך א חופה שטעלען!
ברויט מיט וואסער וועל איך עסען —
מעהר קיין זאך וועל איך נישט וועלען.

— יא, מיין ליבע, וואוילע סאניע,
סקאן די חופה זיין שוין מארגען:
זארג נאר דו פאר ברויט, מיין ליבסטע! —
איך וועל וואסער שוין באזארגען.

הכנסת אורחים איז גרעסער

צוויי שעהנע אידען עוסקים בצרכי צבור, האבען זיך געלאזען געהן איבער דער שטאט, כדי צו זאמלען געלט אויף א דבר שבצדקה. אז דער גביר פון שטאדט, א גרויסער קארגער און דבר אחר, האט דערזעהן דורכ'ן פענסטער ווי עס געהען אריין צו איהם אזעלכע נישט אנגענעמע געסט, וועלכע וועלען איהם באלד "לאזען אדער", האט ער געטאן א קריך ארונטער אונטער'ן בעט און אין גרוים איילעניש שוין נישט באוויזען ארונטערצוכאפען דעם צווייטען פוס. דער פוס איז געבליבען ארויסשטארען.

— ברוך הבא! — איז די גביר'טע אנטקעגען געגאנגען די צוויי חשוב'ע בעלי בתים. זעצט אייך צו א ווייל'ע אפרוהען.

— אייער מאן איז אין דער היים?

— א, מיין מאן וועט ערשט קומען אהיים שפעט ביינאכט — האט די גביר'טע מיט באדויערונג געענטפערט — איהר וועט זיך נישט קענען דערווארטען!

די זיצענדיגע עסקנים האבען אבער באמערקט ווי פון אונטער'ן בעט שטארט ארויס דעם גביר'ס פוס, רופט זיך איינער אן צום אנדערען:

— יעצט איז מיר קלאר דער טייטש פון "גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה". וואס עפעס "יותר", נאך מעהר? און אז דאס אויפנעהמען אן אורח וואלט זיין אקוראט אזוי גלייך ווי דאס אויפנעהמען די שכינה, איז ווייניג? יעצט זעה איך, אז עס איז טאקע גרעסער, ווארום ביי משה רבינו, ווען עס האט זיך פאר איהם באוויזען די שכינה, שטעהט: "ויסתר משה פניו, כי ירא מהביט אל ה'." ער האט פארבארגען דאס געזיכט, מעהר נישט ווי דאס פנים. דא זעה איך, אז דער גביר האט דערזעהן אורחים געהן, האט ער זיך פארבארגען אין גאנצען ביז צו די פיינטעס, טאקע גרעסער...

בלויז צוויי מעלות

איינער האט געשריבען א שדכן:

— איך וויל אזא כלה, וואס זאל האבען צוויי מעלות: ערשטענס, זאל זי זיין אזוי שעהן, אז ווען אפילו זי זאל קיין גראשען ניט האבען, זאל איך איהר ווע־לען נעהמען; צווייטענס, זאל זי האבען אזוי פיעל געלט, אז אפילו ווען זי זאל זיין א מיאוס'קייט זאל איך איהר אויך וועלען נעהמען.

א גוטער סימן

— בעל־הבית: — געהען זיי ארוים, גוטשע, איהנ'ס חתן ווארט אין דרויסען.

— דיענסטמיידעל: — פון וואנען ווייסט דער הער, אז דאס איז מיין חתן?

— בעל־הבית: — איך האב באמערקט, אז ער רויכערט מיינע פאפיראסען.

גוט געטראפען

הער קימעל: — נו, ווי געהט עס דיר אין פארהייראטען לעבען?

הער דרימעל: — איך האב מיט מיין ווייב זיך איינגעטיילט אין דער ארבייט אזוי: פארמיטאג טוט זי וואס זי וויל און נאכמיטאג טו איך וואס זי וויל.

— נעהם מיך אויף דיין אקסעל — האט געבעטען די בלייכע לבנה ביי דער פריש אויפגעהענדיגער זון, — איך בין מיעד פון דער גאנצער נאכט ארומוואנדערען: נעהם מיך מיט מיט דיר.

— געה בעסער שלאפען, וועסטו זיך אויסרוהען, וועל איך פאר'ן שלאפען־געהן קומען צו דיר — האט געענטפערט די זון.

אלטער אמעריקאנער: — איינער פון מיינע אור־עלטערען האט אונטערגעשרי־בען די דעקלערישאן אוו אינדעפענדענס.

אלטער איד: — א גרויסער יחוס! איינער פון מיינע אור־עלטערען האט אונ־טערגעשריבען די עשרת הדברות.

די סיבה

— וואס, דעם דאזיגען פארשוין ליט איהר א האנט, דאס איז א באקאנטער גנב? — פרעגט וויינבערגער פארוואונ־דערט זיין פריינט ליבערמאן.

— פארשטעהט איהר מיך, ליבער פריינט, — ענטפערט ליבערמאן — ווען איך גיב איהם די האנט, קאן ער מיר וויינינסטענס ניט צו'גנב'ענען דעם פארט־מענע.

גראטעוועט

זי: — הייסט עס, אז איהר ווייט דער איינציגער וואס האט זיך גראטעוועט פון דער געזונקענער שיף. ווי אזוי איז דאס געשעהן?

ער: — איך האב די שיף פארשפע־טיגט.

וואס איז ליעבע

און וואס איז ריינע ליעבע?
— ס'איז די, וואס האט קיין ציעל.
און וואס איז טיפע ליעבע?
— וואס איז ווי וואסער שטיל.

און זאג, ווי רעדט די ליעבע?
— זי האט קיין ווערטער ניט.
זי ווייסט ניט, וואס איז ווערטער,
זי גליהט בלויז, גליהט בלגיג, גליהט.

פויליש - דייטשער האנדעלס-טראקטאט

לויט דעם לעצטען אפמאך ווי צוגעשיקט צום „ליץ"

1. חזירים דארף אין פוילען ווערען ווייניגער.

2. אויב די צאל פערד וועט אין פוילען ווערען גרעסער — איז דייטשלאנד מחויב אביסעל נעמען פאר זיך.

3. די ערשטע זאך דארף רעגולירט ווערען בער ענין בהמות: ווענגען מענשען וועט מען שפעטער טראכטען.

4. ביידע לענדער באקומען ברייטע רעכטע צו באזעצען זיך — יעדער ביי זיך אין לאנד.

היינטיגע קינדער

פאטער (צום קינד): — אז דו וועסט וויינען, פאק איך דיר אריין אין קעשענע צו מיר.

קינד: — אויב דו וועסט דאס טאן, וועסטו האבען מער שכל אין קעשענע, ווי אין קאפ.

א פראבלעם

— די ערד דרעהט זיך ארום דער זון.

— האסט עפעס געוואלט פרעגען, זיל־בערגאלד?

— יא, לערער, ארום וואס דרעהט זיך די ערד ביינאכט ווען קיין זון איז נישטא?

ער העלפט

טאנטע (צו משה'לען): — דו דארפסט דער מאמען העלפען ווען זי האט געסט צו דינער.

משה'לע: — נאכדעם ווי זיי געהען אוועק, העלף איך דער מאמע'ן איבער־צעהלען די זילבערנע לעפעל.

שפריצען
פון יהושע זינגער

א מאן דארף קיין זאך ניט באהאל־טען פון זיין פרוי, — האט געזאגט א ריכטער.

און ווען אז ער זאל וועלען באהאל־טען קען ער דען?

* * *

לויט די געזעצען פון דער קאנסטי־טוציע, דארף א אידישער אקטיאר, א סטאר, קענען דריי זאכען:

שפיעלען אין קארטען.

שפיעלען ליעבעס מיט פרעמדע ווייבלאך.

און קענען זאגען גוט עברי אויפ'ן סטיידזש.

אין די ערשטע צוויי זאכען, זענען זיי אלע גרויסע בריות.

וואס אנבעלאנגט אבער אין דעם פונקט פון קענען זאגען גוט עברי, הינקט א גרויסער טייל פון זיי אין דעם גאנץ שטארק אונטער.

* * *

זי: וואו האסטו גענומען אזא שעהנעם אמברעלא?

ער: עס איז געווען א מתנה פון א שוועסטער צו א ברודער.

זי: אבער דו האסט דאך מיר געזאגט, אז דו האסט ניט קיין שוועסטער?

ער: וועל, — אזוי איז אויס־געקריצט אויף דער הענטעל.

* * *

א מאן, אז ער דערפיהלט, אז די עלטער קומט אן, הויבט ער אן געהן אין א שוהל.

א פרוי אז זי דערפיהלט די עלטער רוקט זיך, הויבט זי אן געהן אין ביוטי־פארלאר.

* * *

דאקטאר: איהר מוזט אויפגעבען רויכערען, טרינקען, געהען אין די מואוויס, אין טעאטער, און אויף בעלער!

פאציענט: אבער אום גאטעס ווי־לען דאקטאר, וואס וועל איך טאן?

דאקטאר: איהר וועט סייפען געלד, אום מיר צו באצאהלען, מיין לעצטען ביל.

* * *

"ווערטער הער רעדאקטאר!

"איך געה ארום מיט א מיידעל, קענט איהר מיר אפשר אנווייזען א גוטען מיטעל, ווי אויסצוגעפינען, וואס זי דענקט אין הארצען וועגען מיר, איך וועל אייך זעהר דאנקבאר זיין.

אייערער,

א יונגער לעזער".

אנטווארט פון רעדאקציע. — האט מיט איהר חתונה.

* * *

אויף א קאנווענשאן פון שיך מאנו־פעקטשורערס, האט מען דערצעהלט, אז די פופצעהן־דאלארדיגע פארשיך וואס די ליידיס טראגען יעצט, ווערט געמאכט פון פארשיערענע סארטען פעלען: פון אליגאטארס, פון שארקס, פון זעבראס, און פון אנדערע גאטס־באשעפענישען, וואס האבען די זכיה צו האבען א גוטע הויט אויף זיך.

זיך פארגעסען צו רעכענען — אויך פעל פון מאנספערזאנען.

* * *

א פרינציפאל פון א תלמוד תורה, איז געפאלען אויף א זעלטענעם פלאן.

ער פלעגט לערנען מיט די קינדער אלע מאל נאר די סדרה בראשית. און

יעדער אינגעל פלעגט פארטייטשען א ווארט.

איינער פלעגט זאגען: בראשית — צום ערשטען.

דער צווייטער: ברא — האט באשאפען.

דער דריטער: אלהים — גאט.

דער פיערטער: את השמים — דעם הימעל.

און אזוי ווייטער.

די קינדער פלעגען זיך אלע טאג אויסזעצען ביים טיש אויף די זעלביגע פלעצער. יעדער איינער האט שוין גע־קאנט זיין ווארט אויף אויסווענדיג, און עס איז געגאנגען ווי א מזמור.

איז געקומען אין טאראנטא צו גאסט א גרויסער רב פון פוילען. דער פרינציפאל האט איהם איינגעלאדען, ער זאל באזוכען זיין תלמוד תורה, און זעהן ווי אזוי קא־נאדער קינדער זיינען מזיקים אין גאט'ס תורה.

דער רב האט די איינלאדונג אנגע־נומען און איז געקומען.

די קינדער האבען זיך אלע צוזעצט ארום טיש. איין אינגעל, דער דריטער האט אבער געפעהלט. דער פרינציפאל האט עס ניט באמערקט. ער האט אנגעטאן די סא־מעטענע קאפעל, א קלאפ געטאן מיט'ן שטעקעלע, און די קאפעליע האט אנגעהוי־בען שפיעלען.

"בראשית, צום ערשטען!" האט א קלונג געטאן א יונגע שטימעלע.

"ברא — האט באשאפען!" האט א קלונג געטאן א צווייטע.

"השמים, דעם הימעל!" האט א גע־שריי געטאן א דריטער.

"און וואו איז גאט?" האט דער רב געפרעגט מיט א שמייכעל.

"אה, גאט איז אין האמילטאן!" האבען איהם די קינדער געענטפערט. "ער האט אוועק־געמופט פון טאראנטא. זיין טאטע האט דארט געעפענט א קלינינג און פרעסינג סטאר".

לצים זאגען

ווען א פרוי איז איינזאם, מוז זי האבען א מאן, אום צו האבען וועמען צו זאגען, אז זי איז איינזאם.

* * *

פאראן מענשען, וואס ווייסען ניט וואס צו טאן מיט זייער צייט. דאס זע־נען די זעלבע מענשען, מיט וועמען די צייט ווייסט אויך ניט וואס צו טאן.

* * *

דער מענש האט דאריבער צוויי הענט כדי ער זאל קענען נעהמען מיט דער צווייטער דאס, וואס ער האט ניט געקענט נעהמען מיט דער ערשטער.

* * *

אומגליקליך איז דער מענש, וועל־כער איז פארהאסט ביי אלעמען. געפערליך איז אבער דער מענש, וואס איז באליעבט ביי אלעמען..

עס איז א טעות, ווען מיר מיינען, דאס מיר קענען זיך ניט באגעהן אהן יענעם. נאר נאך מעהר טעות איז צו מיי־נען, אז יענע קענען זיך ניט באגעהן אהן אונז.

פראגע: — וואס איז בראנפען־טרינקען א חכמה צי א מלאכה?

ענטפער: — א חכמה, ווייל ווען עס וואלט געווען א מלאכה וואלט מען דאך שבת און יום־טוב ניט געטארט טרינקען...